Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 din

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETO I. — STEV. 3 | NOVO MESTO, 2. marca 1950 | Izhaja tedensko

Samo en kandidat

Marsikdo se vprašuje zakaj samo en kandidat v našem okraju. Zakaj nimamo dva, tri, mogoče še več. Prav v množici izbire bi bila tista vsesplošna demokracija. Izbira bi bila velika in lahko bi izbirali in izbirali pravega.

Prvo dejstvo je v tem, da smo se skupno kot en mož borili za svobodo in pravico delovnega ljudstva, da je ogromna večina, brez razlike na politično prepričanost in strankarsko pripadnost, sodelovala v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji. In da je na podlagi prav te skupnosti in enotnosti skovana svoboda in naša edinstvena ljudska oblast.

Prav ta enotnost in skupnost, prav ti skupni napori in žrtve v narodnoosvobodilni borbi so nas dovedli do tega, da skupno in enotno premagujemo vse težave in napore in da tudi za ceno sedanjega skromnejšega življenja ustvarjamo trdne temelje naši bodoči polni socialistični zgradbi.

Ali je OF, ki je postavljala kandidate v prvo našo skupščino in ki jih postavlja tudi sedaj, izvršila svojo nalogo in pričakovanja, ki smo jih stavili pred njo?

Kaj smo podedovali? Razrušeno, izžeto in splošno gospodarsko in tehnično zaostalo državo. Obljube iz narodnoosvobodilne borbe je bilo treba izpolniti. Ne samo postaviti v prvotno stanje, ampak tudi izboljšati življenje. In res, pod vodstvom Komunistične partije in našega voditelja Tita, združeni v OF, smo se lotili tega dela nesebično in požrtvovalno z globoko zavestjo, da moramo z lastnimi silami zagotoviti neodvisnost naše skupne jugoslovanske domovine in tako omogoditi miren gospodarski razvoj, dvig kulture in izboljšanje našega življenja. Da je to res nam priča ogromna številka 14.730 udarnikov in racionalizatorjev ter 164 delavcev, ki delajo že za leto 1952.

Na podlagi tega nesebičnega dela in veličastne borbe v gospodarstvu, ki jo je vodila OF, so zrasli in rastejo občudovanja vredni Litostroj, največja tovarna za aluminij v Evropi Strnišče, Jeseniške železolivarne, ogromne elektrarne Mariborski otok, Medvode, Moste, Savica, nove tekstilne, usnjarske, kemične, prehrambene tovarne itd. itd.

Vse to je v bistvu izpremenilo našo popolnoma agrarno domovino v pol industrijsko. To so temelji za naše samostojno gospodarsko življenje. Jasno je, da je industrializacija odločilno vplivala tudi na razvoj našega kmetijstva, katerega osnovna naloga mora biti: dvig kmetijske prizvodnje in s tem zadovoljitev potreb delovnega ljudstva.

Razumljivo je, da je z razvojem gospodarstva rasla tudi kultura in prosveta, ki zaznamuje ogromno novih ustanov od najvišjih do najnižjih.

Osvobodilna fronta je prepričana, da bodo delavci, kmetje, nameščenci in delovna inteligenca, ki jim gre vse priznanje za dosedanje napore, znali razlikovati težave in napake od načelnih in osnovnih vprašanj naše borbe. Da bodo spoznali, da le z enotnostjo in skupnostjo lahko dokončno izpeljemo naše napore in uresničimo smoter naše borbe za izboljšanje življenjskih prilik.

In če uvidimo vse to, nam mora postati jasno, da nima smisla postavljati več kandidatov, kajti nikjer ni stvarnih zahtev po posebnem drugem kandidatu.

Dosedaj se še ni pokazala nobena politična potreba ne korist postavljati drugega kandidata samo zato, da bi imeli dva kandidata. Mi smo enotni v tem, da si bomo izboljšali življenjske prilike in zato bomo vložili vse naše delo v to, da bomo izvolili svojega kandidata in s tem dokazali, da prav razumemo našo sicer težko, toda edino pravilno in možno borbo za dokončno zgraditev naše svobodne socialistične domovine.

375.742 din čistega dobička v zadrugi Trška gora

Na letni občni zbor trškogorskih zadružnikov sem prihitel iz mesta pol ure prekasno. Dobil sem jih zbrane v mali šolski sobi na Trški gori; daleč v dolino se je videla zastava, pisana mlaja pred vhodom na šolsko dvorišče pa sta oznanjala, da polagajo zadružniki obračun.

Stisnil sem se v kot pri vratih in prisluhnil. Članica nadzornega odbora, tovarišica Žebretova, je pravkar govorila o poslovanju zadruge. Ponosno so sedeli zadružniki v klopeh in poslušali njeno poročilo:

»Največ delovnih dni so opravili moški člani zadruge, veliko premalo naši mladinci, marsikatera žena pa bi rada naredila v zadrugi več, a ni mogla zaradi otrok. Za zadružne otroke pri nas še ni nič poskrbljeno. Zato moramo misliti letos na zadružni dom igre in dela.«

Žene so ji živahno pritrjevale. Težko je gledati, kako kliče delo na 12 hektarih vinograda, zadružnica-mati pa se ne more odtrgati od doma. Vsako popoldne pa bi lahko ena izmed njih, ki bi jo plačali prav za to delo, pazila na otročičke — in veliko več bi se naredilo. Skrb za mater je hkrati skrb za večje uspehe zadruge — to bo imel novi upravni odbor vedno pred očmi.

Ko so govorili o uspehih, so bili zadružniki lahko ponosni na prvo, kratko leto svojega zadružnega življenja. Oddali so skupnosti 132 hektolitrov vina, precej zelenjave, sadja itd. Če ne bi bilo toče in če bi imeli vpeljane že delovne norme, bi naredili še več. To, da bodo uvedli norme šele letos, je najšibkejša plat trškogorske zadruge. Pri sedanjem preračunavanju ur in opravljenih dni v storilne dneve prav gotovo vsi zadružniki niso bili dosledno plačani po načelu: za boljše delo večje plačilo! Norma pa je tisto merilo, ki daje dobremu, pa tudi slabemu zadružniku pravično plačilo.

Vendar so trškogorski zadružniki za prvih dobrih 9 mesecev skupnega dela zadovoljni tudi z dobičkom 375.742 din in 104.604 boni. Toliko jim je namreč pokazal končni letni obračun. Za vsak storilni dan so dobili torej po 73 dinarjev in 25 bonov, poleg tega pa jim je zadruga preskrbela oves, koruzo, vino, prašiče, galico, umetna gnojila itd. Na ohišnicah jim je zraslo dovolj druge hrane; nihče ne bo lačen. Nasprotno! Ponosna zavest, da so imeli že v prvem letu toliko dohodkov, čeprav v zadrugi ni manjkalo tudi napak, jih je še bolj utrdila v njihovem prepričanju, da jim bo novo leto prineslo za vsak storilni dan najmanj 99 dinarjev in seveda tudi večjo količino bonov kakor leto 1949. Proizvodni plan, ki so ga v soboto na občnem zboru prerešetali in potrdili, je visok — a izvedljiv. Sklenili so, da ga bodo uresničili, s tem pa bodo ustvarili tudi vse tiste dohodke, ki so si jih začrtali v finančnem planu za leto 1950. Ne bodo pozabili tega, kar jim je povedala zadružnica Marija Židanik, ko je rekla: »Če bi bili bolj pridni pri delu, pa bi več zaslužili.« Zadovoljni so lahko z uspehi prvega leta, v drugem pa bo znašal denarni promet kar en milijon in 506.229 dinarjev dohodkov in toliko izdatkov.

Lani pri konjih in govedoreji niso imeli pravih uspehov. Zidarja Potočar in Židanik ter tesarja Vovko in Robek so sicer ogromno naredili v zadrugi, a vsega niso mogli popraviti sami. Zadružniki so na zboru upravičeno in ostro kritizirali referenta Turka z uzrave zadružnih gradenj, ki jim je lani zavrl obnovo hleva. Hotel je, da bi zadruga postavila nov hlev, zadružniki pa bi radi obonvili starega in tako hitreje in ceneje prišli do strehe za govedo. Živinozdravnik jim je potrdil, da je stari hlev, ko bo seveda obnovljen, za nekaj let še dober. Referent Turk pa je bil drugačnega mnenja. Spozabil se je celo tako daleč, da je vpil nad zadružniki, ko je prišel v zadrugo. Tako vedenje nameščencu ni v čast, niti ne potrebujejo zadružniki ljudi za komandiranje. Tako so povedali Trškogorci. Priznali so pa tudi, da brez skupnega hleva pri govedu ne bo uspehov. Zato so dali v plan sklep: čimprej bomo obnovili hlev in ostale zgradbe.

Zahvalili so se tovarišem iz okrajnega magazina, ki so jim lani pomagali pri knjigovodstvu, trgatvi in drugih delih. Na tak način ustvarjena zveza med vasjo in mestom bo najboljša in trajna — v delu se kuje naše tovarištvo, so poudarili. Niso pa bili veseli prevelikih obljub, ki so jih lani ob ustanovitvi zadruge dobivali od mnogih strani, ko pa so rabili pomoč, pa so obljube marsikje splahnele.

O marsičem je še tekla beseda na Trški gori. O transformatorju v Mačkovcu in elektriki za stroje, o tistih članih zadruge, ki so lani naredili le po 20 ali 30 dni v zadrugi, o borbi za višje hektarske donose v letu 1950, o normah in tekmovanju, brez katerih ne bo napredka v zadrugi in podobnem. Ohišnice bodo zmanjšali na 25 do 50 arov, nekateri pa si bodo obdržali tudi po 60 arov. Prav, so rekli zadružniki, prva dolžnost pa nam mora biti: skrb za zadrugo. Kdor bo sredi leta odnehal ali hodil na delo drugam, mu bomo dali samo denar za opravljeno delo, bonov pa ne. Lani so naredili povprečno po 130 storilnih dni, letos pa jih bodo več, tak je bil končni sklep.

Kaj pa z otroki, bolniki in starimi ljudmi v zadrugi? Skupščina je načela tudi to važno vprašanje. Sklenili so, da dobi hranilec družine, ki bo naredil v mesecu n. pr. vsaj 20 storilnih dni, za vsakega otroka vpisane 4 storilne dneve. O dnevih za bolne in stare zadružnike pa se bodo še pomenili na posebnem sestanku.

Potem so razdelili najboljšim zadružnikom nagrade. Skromne sicer, vendar — včasih še tega ni bilo. Danes, na svojem, si režejo kruh sami. Jože Barbo, Ivan Kovačič, Jože Petan, Franc Kirar, Marija Židanik, Karel Drenšek, Janez Vovko in Janez Potočar, to so najboljši zadružniki.

Za novega predsednika je bil izvoljen Jože Barbo. Nov član zadruge je postal Lojze Slak z družino, črtali pa so iz svoje srede Ostermana in Vinkota Zupančiča, ki sta se zadrugi izneverila. »Kdor bo zadružnik, mora biti naš z vsem!« so rekli. Prav imajo. Polovičarjev in špekulantov zadruge nočejo.

»Leto dni živimo zadružniki na Trški gori. Skromni so sicer naši prvi uspehi, vendar pa vidimo in občutimo, da živimo bolje kot smo nekoč. Zaman lažejo tuje radijske postaje in govorijo o kulaštvu v naši državi. Klevete Informbiroja naletijo pri nas na gluha ušesa! Nič nas ne bo odvrnilo od našega vodstva in tovariša Tita, od Komunistične partije in Osvobodilne fronte, kajti mi smo za svobodo in neodvisnost naše države, za lepše in srečnejše življenje!«

Zaključne besede občnega zbora trškogorskih zadružnikov povedo same na sebi dovolj, kakšni ljudje so naši zadružniki. Borci za nov svet.

V letu 1950 jim želimo čimveč uspehov in napredka! Njihovi uspehi pa naj vzpodbudijo nas vse, da bo to leto postalo leto širokega ustanavljanja novih kmečkih obdelovalnih zadrug!

T.

TAKE SO OBVEZE

Na predvolivnih sestankih po celem novomeškem okraju je delovno ljudstvo spoznalo, da s samimi sestanki, govorenjem in razgovarjanjem še ne bo doseglo lepih uspehov, niti se ne bo dovolj častno pripravilo na volitve. Prepričano je, da volitve niso samo trenutno delo, ampak da so volitve začetek novega, še silnejšega ustvarjalnega poleta v izgraditvi socialistične domovine.

Volitve 26. marca bodo izraz našega hotenja hoditi po poti, ki jo je začrtala Komunistična partija Jugoslavije s tovarišem maršalom Titom na čelu in naš odločen odgovor na vse napade od strani informbirojskih prevratnikov in zapadnih imperialistov. Volitve bodo naš veliki praznik, s katerim bomo dokazali, da hočemo sami s svojimi lastnimi silami in z lastnimi sredstvi zgraditi lepše in boljše življenje delovnemu človeku.

Prav zaradi tega so na sestankih delovni ljudje sklenili, da bodo do volitev izvršili s prostovoljnim delom naslednje:

V AJDOVCU

3000 prostovoljnih ur na popravilu vaških poti, organizacija AFŽ 200 ur na čiščenju ruševin, LMS kulturno-prosvetno prireditev, vsak volivec pa bo posadil eno sadno drevo v čast volitev.

V RATJU

180 prostovoljnih ur na popravilu vaških poti, Žvirčani bodo posadili 40 sadnih drevesc ter opravili 500 ur pri ureditvi zadružnega doma. Člani OF iz Prevol bodo posadili 40 sadnih drevesc in opravili 200 ur na popravilu ceste.

V ŠT. PETRU

Pokrili bodo zadružni dom in opravili 300 prostovoljnih ur.

V ŠMIHELU PRI ŽUŽEMBERKU

bodo pridobili 25 novih članov v OF in opravili 3000 prostovoljnih ur na popravilu krajevnih poti. Očistili bodo sadno drevje in pokrbeli zato, da bo vsak volivec posadil vsaj po eno sadno drevesce.

V RUMANJI VASI

bodo uredili do volitev vaško perišče in napajališče za živino.

NA DVORU

Opravili bodo 2850 prostovoljnih ur na popravljanju vaških poti v Sadinji vasi, Trebči vasi, Mačkovcu, Dvoru, Jami, Stavči vasi, Podgori in Kotu. Število članov Fronte bodo povečali za 28. Članice AFŽ bodo dvignile članarino za sto odstotkov.

NA DOLŽU

Vaški odbor OF Iglenik bo popravil vaško cesto s 400 prostovoljnimi urami, Dolž pa s 300 urami. Na Zajčjem vrhu in Pangerč grmu so sklenili, da bodo do volitev popravili vsa vaška pota v svojem okolišu.

NA DOBRAVICI

bodo zgradili vaško perišče, tri gnojnične jame in higiensko uredili stranišča.

V STRAŽI

Frontovci Gornje Straže so sklenili, da bodo skozi vas dvignili cesto za pol metra in položili kanalizacijske cevi. Dela bo vodil tovariš Franc Darovec. Člani Zveze borcev bodo zravnali prostor, na katerem bo stal spomenik padlim borcem ter zbrali denarna sredstva za spomenik. Za to delo se je zavezal tovariš Janez Trlep. Mladina bo po celem okolišu odstranila stare plakate in jih nadomestila z novimi volivnimi gesli. Za to delo se je obvezala tovarišica Ana Medic.

V PODTURNU

bodo opravili 500 prostovoljnih ur pri popravljanju vaških poti in počistili vse sadovnjake.

Poleg teh obvez pa se je večina krajevnih odborov OF zadolžila, da bodo okrasili volišča in vasi, da bodo volitve izvršili že v zgodnjih jutranjih urah in da bodo medsebojno tekmovali za čim manjše število glasov v skrinjici brez liste.

Naš krajevni odbor OF

Sporočiti hočem nekaj misli o delu odborov OF na področju našega krajevnega odbora OF. Rada bi kaj pohvalila, pa po pravici povedano, nimam kaj hvaliti. Oglejmo si vaška odbora Šmihel in Gotno vas. Ta dva sta kolikor toliko agilna, imata seje in tudi množične sestanke, le za prostovoljno delo se še ne morejo ogreti. Pa tudi o ustanovitvi kmetijskih obdelovalnih zadrug v Gotni vasi kaj neradi slišijo, čeprav je včasih veljala za najbolj napredno vas v našem okraju. V Srebrničah bi delo šlo naprej, če bi bili ostali odborniki tako agilni in požrtvovalni kot je sekretarka. V Regerči vasi izgleda, da bodo letos mogoče le bolj poprijeli, vsaj tak sklep so naredili. S prostovoljnim delom bodo pomagali pri napeljavi vodovoda v njihovo vas. V Škrjančah-Boričevo kažejo zelo malo zanimanja za izvršitev svojih nalog. Vse delo prepuščajo sekretarki, ki ima mnogo dobre volje do dela. Edino za volitve se zanimajo, tako da so že dvakrat dosegli 100% udeležbo v našem krajevnem ljudskem odboru. Na Brodu je nekaj časa kar lepo šlo in je tudi na množičnih sestankih bila živahna razprava. Odkar pa je sekretar popustil pri delu in niti sej ne sklicuje, tudi ostali odborniki lepo mirujejo. Izmed vseh odborov OF pa je »najboljši« vaški odbor Petane. Nima sej, kaj šele množičnih sestankov, pa tudi na krajevne konference ne pride noben odbornik. Ali je potem čudno, da so prebivalci tega odbora z vsem nezadovoljni? Nikakor ne morejo doumeti potrebe obveznih dajatev, še manj pa reorganizacijo našega kmetijstva.

Bolj aktivna je pri nas organizacija AFŽ, toda ne na Brodu, pač pa v Šmihelu in Gotni vasi. Sedaj se žene vneto pripravljajo na proslavo 8. marca in med seboj tekmujejo za čim boljšo izvedbo.

Tako je v tem dopisu hvala res skopo odmerjena, več pa je kritike, katero sem podala v upanju, da jo bodo naši odborniki OF vzeli kot dobronamerno in se vendar že enkrat prebudili k živahnejšemu političnemu delu.

Ani Gačnik

Po drugem tečaju za odbornike osnovnih frontnih organizacij

Okrajni odbor OF Novo mesto je v mesecu novembru 1949 organiziral prvi tečaj za sekretarje in odbornike vaških odborov OF. Ta tečaj pa se zaradi slabe organizacije odgovornega referenta pri okrajnem odboru OF ni mogel vršiti, ker ni bilo dovolj tečajnikov.

Drugi tečaj je bil organizacijsko bolje pripravljen in je bil januarja v Šmarjeških Toplicah. Na tem tečaju nas je bilo 19 tečajnikov.

Predavanja — to je bilo za nas nekaj novega. Pazljivo smo sledili, saj je bila ena ura zanimivejša od druge. Posebno smo se zanimali za nastanek in razvoj Komunistične partije v stari Jugoslaviji, za potek narodnoosvobodilne vojne, ustanavljanje ljudske oblasti, za sedanjo graditev socializma na vasi in za državno ureditev.

Po referatih predavateljev smo z veseljem študirali vsak zase ali pa v skupinah, to je po krožkih. Starejši tečajniki in kmetje so se bolj zanimali za zadružništvo na vasi, mlajši tečajniki pa smo več razpravljali o državni ureditvi in o ljudski oblasti. V prostem času nam seveda ni manjkalo tudi šal in smeha.

Ko smo odhajali z doma, je marsikdo od nas z dvomom pomislil, češ, še nikoli nisem bil v tečaju, kaj bo tam? Ko pa smo spoznali življenje in razpoloženje na tečaju, smo si tudi povedali, s kakšnimi občutki smo odšli z doma. Najbolj se spominjam besed prijateljice Olge Erbežnikove iz Gornjega Polja, ki mi je povedala, kako ji je bilo hudo, ko je odšla z doma in mislila, da v primeri z drugimi tečajniki nič ne zna. No, na tečaju pa smo videli, da smo vsi — le novinci. V kratkih 14 dneh smo vendarle veliko pridobili in spoznali naloge, ki jih ima Osvobodilna fronta pri izvrševanju petletnega plana.

Po tečaju smo polagali izpite. Pri izpitni komisiji so sodelovali član OK KPS tov. Boris Plantan, sekretar okrajnega odbora OF tov. Stane Čampa in upravnik tečaja tov. Gustl Burger. Po izpitih, pri katerih smo bili nekateri prav po nepotrebnem precej »nervozni«, je imel upravnik tečaja zaključni govor. Razdelil nam je spričevala ter vsakemu čestital k dobremu uspehu, hkrati pa je izročil najboljšim tečajnikom knjižne nagrade. Nagrajeni so bili: Ivanka Klobučar iz Podgrada, Dragica Kralj iz Novega mesta, Ciril Papež iz Sela-Hinj, Olga Erbežnik iz Gor. Polja in Ivan Strojin iz Gor. Sušic.

Vrnitev s tečaja je bila precej drugačna kot prihod. Na tečaju in pri izpitih smo namreč spoznali, kako potrebno nam je vsem — čim več znanja in še enkrat znanja! Zdaj, ko temeljiteje poznamo politično delo, bomo lahko na vasi, v tovarni ali v ustanovi naše delovne sotovariše prepričali o potrebnosti takih tečajev. Kadar pa bo okrajni odbor OF spet klical nove člane krajevnih in vaških odborov na tečaj, bomo poskrbeli za čim večjo udeležbo, saj smo se prepričali da brez znanja ni napredka!

Tončka

Pred občnimi zbori kmečko obdelovalnih zadrug okraja Trebnje

Prvoletna praksa kmečkih obdelovalnih zadrug bo odpravila mnogo pomanjkljivosti pri njihovi notranji ureditvi. Na izkušnjah, ki so jih zadružniki pridobili iz dosedanjega dela, bodo dosegli uspešnejši razvoj in lažje organizirali dela za leto 1950.

Ko ugotavljamo delo posameznih kmečkih obdelovalnih zadrug, najdemo mnogo nepravilnosti, predvsem v notranji organizaciji dela. Razvidno je, da so kmečke obdelovalne zadruge posvečale premalo pozornosti točnemu vodenju evidence. Posebno se to pojavlja pri knjiženju storilnih dni. Dostikrat nastane vprašanje, kdo je v zadrugo vložil več truda, na podlagi katerega bo od zadruge prejel primerno plačilo.

Nekaj zadrug, kot n. pr. Mokronog in Velika Loka, kjer je bila vsaj delno pravilno organizirana zadružna proizvodnja, bo že letos doseglo visok delovni dan in s tem tudi visoko plačilo delovnega dne. Nekatere zadruge, ki so dopuščale, da so zadružniki nekatere pridelke pospravili sami, ne bodo imele zaželenih delovnih dni. Krivdo za take napake nosijo zadružniki sami, ker jim je bilo delo na ohišnici bolj po volji kot pa v zadrugi. Oni so smatrali delo v zadrugi za odvečno. Vse te izkušnje bodo dale vodstvu zadrug in zadružnikom misliti, da bo potrebna v zadrugi boljša organizacija dela, po drugi strani pa bodo zadružniki prišli do prepričanja, da kdor vloži v zadrugo več dela, prejme tudi več plačila. Napake, ki so se pojavile v zadrugah, nam rujno narekujejo, da je čimprej potrebno uvesti brigadno skupinsko delo na podlagi delovnih norm, s katerimi se bo odpravilo mnogo nepravilnosti, predvsem pa delomrzništvo, ki pri nekaterih članih še obstoji.

Občni zbori, za katere ni zanimanja samo pri članih kmečkih obdelovalnih zadrug, pač pa tudi pri ostalem ljudstvu, bodo našega kmeta prepričali, da se bo treba čimprej vključiti v socialistični sektor. V njem bodo spoznali boljše življenjske pogoje in resnično odpravo izkoriščanja človeka po človeku. Že obstoječe kmečke obdelovalne zadruge pa bodo vodnik in pobudnik nadaljnjega dela, predvsem pa svetovalec našim novim kmečkim obdelovalnim zadrugam.

DOPISNIKI, TEKMUJTE!

Uredništvo »Dolenjskega lista« razpisuje nagradno tekmovanje za najboljši dopis o

1. dobrem predvolivnem sestanku;

2. delu za razširitev kmečkega obdelovalnega zadružništva;

3. življenju frontne organizacije na vasi.

Dopis mora biti veren odraz dejanskega dogodka, sestanka, dela in življenja na vasi oziroma v mestu. Biti pa mora kratek in jedrnat.

Nagrade so naslednje:

1. 500 din in celoletna naročnina lokalnega časopisa;

2. dve knjigi;

3. knjižna nagrada.

Tekmovanje traja od 1. do 26. marca 1950. Dopise pošiljajte na naslov uredništva Dolenjskega lista, Novo mesto, Okrajni odbor OF. V levem zgornjem kotu dopisa napišite: nagradno tekmovanje.

Frontovci vasi Gaberje spet prvi

Ko so frontovci Dolenjskih Toplic pred dnevi napovedali celemu novomeškemu okraju predvolivno tekmovanje, so se med prvimi oglasili frontovci naše partizanske vasi Gaberje na Gorjancih z odgovorom: sprejemamo tekmovanje!

Niso ostali le pri besedah. Sklenili so, da bodo na čast volitev opravili 500 prostovoljnih ur na popravilu vaških potov. Takih sklepov je okrajni odbor OF v zadnjih tednih dobil že celo kopico — prvi pa so se 23. februarja oglasili s poročilom o izvršeni obvezi spet Gaberčani. Niso opravili samo 500 ur na svojih cestah. S prostovoljnim delom so v 800 delovnih urah popravili precej poti in si tako olajšali promet.

Ne besede, dejanja govore o našem delu!

Naj živi Osvobodilna fronta — delovna armada pri graditvi socializma, srečnejše bodočnosti sedanjih in bodočih rodov!

Moč Ljudske fronte temelji na zavednosti njenih članov in iz nje tudi izhaja.

Lado Lamut razstavlja v Novem mestu

Približno ob trideseti obletnici prve umetnostne razstave v Novem mestu, je bila 5. februarja odprta v Domu JA razstava grafičnih in slikarskih del Vladimirja Lamuta. Pomembna ni samo zato, ker se nekako sklada z obletnico prve razstave, ampak tudi zato, ker je to že tretja razstava po osvoboditvi v Novem mestu.

Lamut je študiral slikarstvo v Zagrebu. Tik pred okupacijo se je vrnil v Novo mesto. Dalj časa je preživel v internaciji, po osvoboditvi pa se je naselil spet v Novem mestu. Vladimir Lamut slika po motivih iz starega dela Novega mesta. Ozke ulice, vegasti kozolci, posebno Breg in Krka, to so njegovi najbolj iskani motivi. Internacija, sicer prekine s skrito romantiko novomeškega zatišja, a po osvoboditvi se zopet povrača v Novo mesto k svojim motivom. Izleti s kulturniki IV. Armije po Štajerski in Primorski, pota po sledovih IV. in V. ofenzive, obisk na mladinski progi, niso pustili bistvenih sledov v njegovi motiviki. Ostajajo več ali manj reportažne skice ali popotni vtisi, ki niso vplivali na njegovo tvornost v okviru mesta ob Krki. Lamut nam po Jakcu zopet odkriva skrite vrednote starega mesta, ki pa jih ne slika ali riše samo kot mikavne vedute, ampak jih vse bolj povezuje in prepleta z obdajajočim življenjem. Tak način pojmovanja krajinarstva nam ustvarja nov tip krajine — pripovedne krajine. Slika nas ne prevzame kot dekorativna celota ali pa zaradi nekega razpoloženjskega občutja, ampak kot zbirka skritih prizorčkov, ki jih sproti odkrivamo. Stvaren, ne na efekt preračunan pristop k predmetu, to je značilnost Lamutovega slikanja.

Skladnejši je razvoj v grafičnih tehnikah: akademski vplivi, ekspresionistična faza, kjer se vijugasta linija druži z močnimi svetlobnimi kontrasti in končno zadnje litografije z novomeškimi vedutami, kjer samovoljno spreminjanje nadomesti stvarnejše podajanje predmeta.

Vprav ta razstava, ki je pokazala tako velik interes in razumevanje, dokazuje, da podobne umetnostne prireditve tudi na podeželju niso odveč, ampak je treba računati, da se bodo vrstile v še bolj sklenjeni vrsti.

Umetnostne razstave po osvoboditvi nam dajejo misel po potrebi ureditve stalnih razstavnih prostorov, ki ne bi služili zgolj umetnostnim prireditvam, ampak tudi vsakokratnim priložnostnim razstavam. Niz knjižnih razstav, posebno razstava partizanskega tiska, razstave ob različnih obletnicah, ki vse bolj dopolnjujejo naše kulturno življenje, kličejo po prostorih, kjer bi se mogle sodobnim zahtevam primerno urediti. Pri umetnostnih razstavah nimamo v mislih samo razstav sodobne umetnosti, ampak posebej še razstave iz naše umetnostne preteklosti. Tak odnos do naše tvorne umetnosti in do naših umetnostnih spomenikov preteklosti zmore učinkoviteje prispevati k umetniški prevzgoji podeželja, kot pa blagohotni in dobronamerni nasveti.

Komelj Ivan

Naše žene

Ob koncu leta je dala tudi naša organizacija pregled o delu in si zadala nove naloge in načrte za leto 1950.

Lahko trdimo, da organizacija AFŽ v našem okraju živi in dela. Tudi to smelo trdimo, da mnoge žene lahko ponosno gledajo na svoje uspehe. Ali je katera koli akcija potekala brez sodelovanja žena? Kje neki! Še celo tako trdijo naši oblastni organi, da so ponekod prav žene bolje razumele naloge in bolj pomagale in drugih.

O delu in uspehih nam govore številke. 7344 prostovoljnih ur so naredile samo novomeške žene ter s tem dokazale, da razumejo potrebe časa in da znajo ceniti vrednost dela. IV. teren je ustanovil 3. marca 1949 v tekmovanju za 8. marec prvo brigado z 28 ženami. Teren tekmuje s terenom! Prvi hoče prednjačiti, a drugi mu slede. Žene, tudi letos tekmujmo za 8. marec! Kaj pa boste letos uganile? Bršljin, ki nas je lansko leto prehitel z najlepšim otroškim igriščem in izdelal največ igrač, se zopet pripravlja, prav tako pa tudi drugi okoliški odbori. V sleherno vas, v vsak naš odbor naj prodre tekmovanje za naš veliki praznik. Žene, na delo — pohitimo, tekmujmo!

Ta klic naj velja tudi vsem onim odborom, ki so se v zadnjih tednih pozabili razgibati ob sprejemanju planov.

Smolenja vas je sestavila svoj plan med prvimi in najbolje. Tam so žene posvetile vso skrb našim otrokom. 47 otrok je že prejelo, 50 otrok pa bo še dobilo hranilne knjižice z vloženimi 100 dinarji. Naši otroci bodo že zgodaj spoznali pomen varčevanja.

Kot v narodnoosvobodilni borbi, tako tudi danes krajevni odbor AFŽ Gaberje noče zaostajati, temveč z vnemo pomaga in rešuje gospodarska ter politična vprašanja. Žene so si zadale v planu, da bodo posejale najmanj 10 arov z oljaricami, čeprav se ravno v tem kraju borijo za rodovitno zemljo.

Vse najdeš v planih — skrb za mater in otroka, gospodarske naloge, skrb za dvig kmetijstva, ki noče in ne more več capljati za razvojem industrije. Morda posvečamo vse premalo skrbi naši kulturi in dvigu izobrazbe naših žena. Ko vidimo vsak dan, koliko skrbi posveča naša oblast dvigu izobrazbe, razvoju šolstva in pomoči našim otrokom, moramo pač tudi me žene pohiteti! To smo dolžne svoje organizaciji, svoji domovini in vodstvu naše socialistične države. Same izobražene, bomo dvigale našo organizacijo, ji dajale ugled, da bo lahko vsaka žena ponosna, da je njen član.

Po vaseh imajo izobraževalne tečaje — tam, prav tam pogrešajo nas, žene! Še je čas! Posnemajmo 56 let staro tovarišico Vidic Marijo iz Št. Petra — zadružnico, mater 11 otrok, ki se izobražuje v tečaju, ker noče, da bi jo otroci preveč prehiteli v znanju. Ker slabo vidi, pripelje s seboj 14 letno hčerko, da ji zapiše važnejšo snov. Tudi 63 letna tovarišica Florjančič Marija, prav tako zadružnica, obiskuje tečaj. Zaveda se, da potrebuje domovina tudi v kmetijstvu izobražene ljudi, ki bodo sposobni graditi sebi in potomcem boljše življenje.

Prava sreča bo za nas novi »Dolenjski list«, ki bo med drugim združeval naše žene, jih obveščal o delu, priobčeval primere dobrega dela in vzbujal v nas vedno večjo zavest, da smo sposobne stopiti med prve borce za socializem.

Jelka

Zavedajmo se svoje moči, ki jo predstavlja sedem in pol milijona članov Ljudske fronte z enotno željo in trdno odločnostjo, da pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije ustvarijo iz naše države, ki je itak bogato obdarjena z lepoto in raznimi dobrinami, napredno in srečno socialistično državo!

TITO

Zmaga ljudske revolucije ne bi bila možna brez zveze med delavci in kmeti, brez vodilne vloge delavskega razreda v njej in brez aktivnega ter zavestnega sodelovanja kmetov v revoluciji. Ljudska revolucija je sijajno pokazala, kakšne neizčrpne revolucionarne sile so skrite v naših delovnih kmetih. Naši delovni kmetje so se opredelili zavestno in svobodno ter sodelovali v tej nadčloveški borbi kot zvesti zaveznik delavskega razreda. Šli so z delavskim razredom v borbo z namenom, da izženejo okupatorja in odstranijo protiljudske režime stare Jugoslavije. Med to borbo se je vedno bolj razvijalo njihovo spoznanje, da je njihova bodočnost neločljivo povezana z borbo in cilji delavskega razreda.

Iz programske deklaracije
Ljudske fronte Jugoslavije

Kaj bomo letos delali v Petrovi vasi?

Ko smo sestavljali letni plan dela, smo sklenili predvsem, da se mora naše letošnje delo živo odražati v uspehih in napredku našega kraja. Na množičnih sestankih se bomo pomenili o vseh važnih političnih vprašanjih, gospodarskih uredbah in o predpisih. Razlagali bomo uspehe naše socialistične graditve in razkrinkavali sovražne parole in klevete Informbiroja.

Da bomo zadovoljili potrebam našega kraja, bomo organizirali zadružno čevljarsko delavnico. Gasilski četi bomo pomagali zgraditi nov gasilski dom, v katerem se bo razvijalo tudi kulturno-prosvetno delo vasi. Pomagali bomo razširiti krajevno drevesnico. Doslej smo obdelali že 350 m² in posadili razno sadno seme. Popravili bomo 200 metrov vaške poti. Organizirali bomo čiščenje in škropljenje sadnega drevja, skrb frontne organizacije pa bo tudi boj proti vsem ostalim škodljivcem.

K izobraževalnemu tečaju hodi zdaj 28 članov; skrbeli bomo, da bo to število večje. Organizirali bomo proslave in svečanosti ob zgodovinskih obletnicah. Dvignili bomo število naročnikov dnevnega časopisja in obisk v ljudski knjižnici.

Novemu ljudskemu odboru bomo pomagali pri vseh njegovih nalogah, tako da bodo vsi člani Fronte sodelovali z odborniki, komisijami in se udeleževali zborov volivcev.

Krajevni odbor OF, Petrova vas.

O časnikarstvu v Novem mestu

Leta 1924 so v Novem mestu ponovno poizkusili oživiti lokalno glasilo in tako so zopet izšle nove Dolenjske novice, zadružno gospodarsko glasilo. Izšle so samo štirikrat in to od 10. maja do 11. oktobra 1924. Leto kasneje sta izšli dve številki časnika Republikanske novice. Izhajale so v Novem mestu, tiskane pa so bile v Ljubljani. Konservativni novomeški dijaki so v šolskem letu 1925-26 začeli izdajati z roko pisan list Žarki, ki je bil glasilo dijaškega društva Vesna. List je pisal Jože Klemenčič. Na razpolago sta mi le dve številki. Izmed vseh dijaških lističev je dosegel največjo starost list učencev grmske kmetijske šole Brazda, ki je izhajal od 1926-27—1931-32 v šestih letnikih. Izvodi, hranjeni na Grmski kmetijski šoli, so bili pri bombardiranju šole uničeni.

V letih 1931 do septembra 1943 je izhajal zaradi anagrafskih podatkov važen list Križ, glasilo novomeške, prečenske, šmihelske (kasneje tudi mirnopeške župnije. Pri listu je sodeloval pok. umetnostni zgodovinar Jože Gregorič.

V letu 1939 so Novomeščani zopet zaželeli lokalni časnik in 23. novembra 1939 je izšla prva številka novih Dolenjskih novic. Ta časnik pa je kaj kmalu postal nezaželen, ker je imel dober program in bi mogel časoma postati najnaprednejši list. Zato so merodajni faktorji izrabili notico, v kateri list zagovarja, da se v Novem mestu ne sme zazidati parka. Nastala je tožba in končno so list uničili. Z izredno izdajo je izšlo šest številk. Zadnja redna, peta številka je izšla 13. marca 1940.

Poleg drugih dijaških listov na novomeški gimnaziji, je izhajal tudi »Trdinov skavt«, uradno glasilo Trdinovega stega skavtov iz Novega mesta. Izhajal je od oktobra 1940 do konca prve Jugoslavije. List je bil razmnožen na šapirografu v nakladi 80 izvodov mesečno. Urednik je bil Oblak Božo. Listič je dosegel 7 številk.

S tem bi nastopilo tretje razdobje novomeških časnikov. Nastopila je okupacija in v Novem mestu je našlo zaslombo glasilo domobrancev Naprej zastave slave, (kasneje preimenovano v Za blagor očetnjave), ki je izhajalo od oktobra 1943 do maja 1945.

Med tem časom pa je na osvobojenem ozemlju izhajala vrsta časnikov. Omenil bom le tiste, ki imajo v naslovu označeno kot mesto izhajanja Novo mesto. To so bila glasila masovnih organizacij ali pa so služila le za razširjanje poročil in novic. Mlada moč je bil žepni časopis mladine novomeškega okrožja. Radijske vesti je izdajal l. 1944 propagandni odsek OOOF Novo mesto, Radijski vestnik je izdajal odsek za informacije in propagando pri OOOF Novo mesto. Tiskan je bil v tehniki Gorjanci. Tedensko prilogo radijski hvesti je izdajal OOOF Novo mesto. Kadar je nastopil čas volitev, so nastali tudi novi časniki kot n. pr. Volilni vestnik, ki je bil glasilo okrožja Novo mesto. Prva številka je izšla 6. aprila 1944. Tudi Tekmovalni vestnik novomeškega okrožja je izdajal propagandni odsek Novo mesto. Vsi ti časopisi so bili ciklostirani. Najboljši izmed teh časnikov na osvobojenem ozemlju je bil Glas Dolenjske, ki ga je izdajala komisija za agit. in prop. pri OOOF Novo mesto. Izhajal je leta 1944.

Po osvoboditvi je začela izhajati cela vrsta časnikov, ki pa so bili vsi le priložnostni. Prvi je bil Mladinski vestnik, glasilo mladine novomeškega okrožja. Izšel je samo v štirih številkah, zadnja je izšla 26. julija 1945. Po časovni vrsti bi sledil Volitve na Dolenjskem, glasilo okrožnega odbora OF Novo mesto. Prva številka je izšla 27. VII. 1945, druga številka pa 2. VIII. 1945 z novim naslovom: Svobodno volimo. Sledili sta še dve številki, zadnja 21. VIII. 1945. Časnik je prenehal, ker je izvršil svojo nalogo, ko so volitve minile. Za prvomajsko tekmovanje v l. 1946 je bil osnovan časnik 1. maj, tekmovalni vestnik novomeškega okrožja. Izdajala in urejevala ga je tekmovalna komisija pri okrožnem odboru OF. Izšle so tri številke od 23. marca do 13. aprila 1946. Vsi ti časniki so bili tiskani v novomeški tiskarni. Naslednji časnik Volilni vestnik pa je bil tiskan že v Ljubljani, ker je Dolenjska (v letu 1946!) izgubila vse tri tiskarne. Volilni vestnik je izdajal okrožni odbor OF Novo mesto.

Po preteku treh let smo dobili zopet nov lokalni časnik Dolenjski list. Upajmo, da ne bo v nobenem oziru sledil svojim prednikom pred letom 1941, ki so bili le slučajnostni in so se več ali manj izživljali v opisovanju nevažnih dogodkov, ali pa v strankarskih borbah. Novi časnik naj izbere svojo pot, dviga naj kulturni in življenjski standard našega dolenjskega delovnega človeka in tako pomaga pri današnji največji nalogi: graditvi socializma.

Komelj Bogo

Fizkultura in šport

Dolenjski šahisti so se razživeli

Šahovski klub »Stojan Puc«, ki so ga lani v septembru ustanovili podjetni novomeški šahisti na gimnaziji, ima že 169 članov. V svojih vrstah združuje šahiste gimnazije, ekonomskega tehnikuma, šole učencev v gospodarstvu, mehanične delavnice v Kandiji in tudi učiteljišče.

V decembru 1949 je klub organiziral tekmovanje s šahisti novomeške garnizije JA in zmagal z rezultatom 10:0. Sledil je dvoboj s šahovskim moštvom gradbenega podjetja Pionir, v katerem so požrtvovalni šahisti »Stojana Puca« zmagali s 6:0.

12. januarja 1950 so igrali s šahovsko sekcijo Trebnje na 30 deskah; zmagali so z visokim uspehom 20:10, 12. februarja pa so se s trebanjskimi šahisti znova pomerili na 13 deskah v Novem mestu. Tudi v tem srečanju so zmagali novomeščani z rezultatom 7:6.

Poleg teh srečanj so novomeški šahisti igrali tudi več turnirjev. Za prvenstvo gimnazije so igrali doslej 4 polfinalne turnirje. Zaključili so dva turnirja za registracijo šahistov, več turnirjev pa še ni končanih. 6. februarja se je začelo tekmovanje za prvenstvo novomeške gimnazije v letu 1950, hkrati pa tekmujejo tudi pionirji za naslov prvaka gimnazije. Vsak mesec prirede šahovsko potezno tekmovanje za prvenstvo gimnazije.

Središče šahovskega življenja je v Dijaškem domu v Šmihelu pri Novem mestu. Vsak teden se na šahovskih krožkih uče dijaki otvoritvene igre in končnice. Med tekmovanjem Jugoslavija—Amerika, v katerem so naši šahisti znova potrdili svetovno vrednost jugoslovanskega šaha, so v Šmihelu organizirali prenos dvoboja na vseh 10 deskah. Mnogo zaslug za razvoj šaha med dijaki ima vodstvo Dijaškega doma.

Zelo delavne so tudi nekatere sindikalne podružnice. Dobri šahisti so na okrajnem ljudskem odboru, v gradbenem podjetju Pionir, v tekstilni tovarni in drugih podjetjih. Doslej so se že večkrat pomerili med seboj. S tekmovanji se širi zanimanje za šah, ki mora prodreti v vse naše tovarne, podjetja, ustanove in v zadnjo gorsko vas! Šah ni le igra, temveč predvsem odlično vzgojno sredstvo, ki nam bistri duha. Borbenost, odločnost, življenjska vedrina, vztrajnost — to so vrline, ki nam jih daje šah. Prav te vrline pa morajo postati last novega, socialističnega človeka, ki ga vzgajamo.

Šahisti Dolenjske bomo zato vložili vse sile za razširitev lepe šahovske igre.

A. M.

Delo Ljudske tehnike

Ljudska tehnika nam odpira pot v splošno tehnično izobrazbo. Tudi v našem okraju smo resno pristopili k ustanavljanju klubov tehnike in društev, katera so dosegla v letu 1949 že lepe uspehe. Od društev je bilo najboljše avto-moto društvo Novo mesto, ki je izvežbalo 32 avtomobilistov, 43 motociklistov, priredilo 3 akcije na vas in opravilo vrsto drugih manjših del. Število članstva se je v letu 1949 dvignilo od 185 na 311. Od klubov tehnike je bil v letu 1949 najbolj delaven klub tehnike kovinarjev, ki je priredil 3 akcije na vas v skupni vrednosti 15.000 dinarjev, pridobil 21 naročnikov na list »Tehnika narodu« itd. Boriti pa se je moral z upravo podjetja, ki ni podprla predloga, da bi se pričel varilni in strugarski tečaj. Tudi ostali klubi tehnike in društva so dosegla manjše uspehe, vendar zaradi začetnih pomanjkljivosti niso mogla dohiteti najboljših.

Okrajni odbor ljudske tehnike je za leto 1950 sprejel plan, ki predvideva, da se bo v okraju ustanovilo 14 klubov tehnike, 15 stanic mladih tehnikov, 2 društvi itd. Klubi tehnike se bodo ustanovili predvsem na vasi, v kmečkih obdelovalnih zadrugah in v manjših podjetjih, postaje mladih tehnikov na osnovnih šolah v okraju, društva pa v mestu samem. S tem se bo ljudska tehnika znatno razširila, v njenih vrstah pa se bodo vzgajali delovni ljudje, ki se želijo seznaniti s tehniko.

Za uspešen razvoj Ljudske tehnike v novomeškem okraju je vse premalo zanimanja od strani množičnih organizacij, ki bi morale prve nuditi pomoč. Z marljivim delom vseh članov ljudske tehnike v letu 1950 bomo dokazali, da se v naših vrstah vzgajajo novi mladi kadri za JA in za naše socialistično gospodarstvo.

Auguštin Aubar

Urednikov kotiček

Silva, Trebnje: Tvoj dopis je premalo konkreten. Napiši drugič o čem in kaj ste razpravljali na sestanku ali na konferenci. Mislim, da ste bili veliko bolj živahni kakor pa opisuješ.

Tovariši iz kmečke komisije: Precej ste obljubili, vendar pa še ni ničesar od vas! Zapomnite si dobro star slovenski pregovor: Obljuba dela dolg. Prav iz vašega dela in opažanj bi se lahko napisalo mnogo. Napolnili bi lahko celo številko posebno sedaj, ko se vsi pripravljajo že na setev in druga spomladanska kmečka dela.

L. M., Škocjan: Vendar enkrat eden iz tega konca. Hvala za dopis, uporabili ga bomo. Prosim Te, piši še kaj in še bolj udarno, da bomo razgibali tudi Škocjan. Zbudi še druge in pošljite še več dopisov.

B. M., Šmihel: Hvala za Tvoj dopis. V listu ga ne moremo uporabiti, vendar pa Te prosimo, da nam opišeš življenje in delo v internatu, kar bo prav gotovo za vse čitatelje zanimivo.

Okrajni odbor OF Črnomelj: Nikar se ne čudite, da v tej številki ni nič iz vašega konca! Izmišljati si ne moremo, ker pač hočemo stvarnost, kakor v vsem našem življenju. Če ne gre drugače, kupite vašemu uredniškemu pododboru budilko, da ga bo klicala iz spanja!

VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM »DOLENJSKEGA LISTA«

Prvo in drugo številko smo poslali vsem krajevnim odborom OF. Kdor misli časopis naročiti, naj se prijavi poverjeniku pri krajevnem odboru OF, plača pa naj hkrati celoletno ali vsaj polletno naročnino. Naročnina za leto 1950 znaša 100 din.

Krajevni odbori OF: pošljite takoj denar za prve tri številke časopisa. Sporočite takoj koliko naročnikov bo v vašem kraju in pošljite njihov spisek na upravo lista. Naročnikov sprejmite samo toliko, kolikor izvodov časopisa vam sedaj pošiljamo. Ugotovite pa čimprej, koliko izvodov bi v vašem kraju lahko razpečali.

Poverjeniki časopisa in KO OF: pošljite naročnino in denar za doslej prodane številke Komunalni banki v Novo mesto z navadno poštno položnico, na katero napišite: »Dolenjski list« — uprava Novo mesto, štev. računa: 66-1-90-603-1.

PIŠEJO NAM

PRIJAZNOST PA TAKA!

Da je v naših tovarnah, podjetjih, delavnicah itd. delovni čas namenjen delu, vedo po večini vsi naši ljudje; dokaz temu je, da »petletka naša teče« v redu. Tega pa na žalost še ne vedo vsi po naših pisarnah. Med takimi je tudi tovarišica, ki vedri in oblači v prvi sobi novomeškega Zavoda za socialno zavarovanje — takoj pri vratih. Zato bi ji svetovali, da prebira svoja privatna pisma v prostem času. Nemara bo potem iz njenih odgovorov strankam izginil oni odrezavi ton, ki ga je bilo slišati 17. februarja dopoldan!

DOBRA POSTREŽBA

V četrtek, 17. februarja, sva s tovarišem zvedela, da se v sindikalni prodajalni dobe petlitrske steklenice na članske izkaznice, pa sva vstopila: »Steklenico za 45.—, prosim!« Sramežljivo nežen odgovor: »Jih nimamo več...« »Saj so bile vendar na izkaznice!?« — »Ja, ko smo jih pa nekaterim dali tudi po tri, če so želeli...« —r

NA TEČAJU POVERJENIKOV KRAJEVNIH LJUDSKIH ODBOROV

Kot pri Mirni, v februarju

Da bi odbornike novih krajevnih ljudskih odborov oborožili z znanjem, prirejajo vsi okraji v republiki kratke tečaje. V našem okraju so se prvi zbrali poverjeniki za kmetijstvo in državne nabave, saj je okraj docela agraren in nas vprašanja kmetijstva najbolj zanimajo. Tečajniki so se zbrali 16. januarja v Kotu pri Mirni. Prostori, učilnice in spalnice so primerni, hrana pa je izborna. Od 23 krajevnih ljudskih odborov se tečaja niso udeležili odborniki iz Češnjice, Dol. Nemške vasi in Dobrniča. Pri delu se jim bo to prav gotovo maščevalo, ker ne bodo poznali nalog in načina, kako jih reševati.

Krajevni poverjeniki, ki so prišli na tečaj, so bili izkušeni možje; večina je že imela razne odborniške funkcije v ljudskih odborih.

Na tečaju so se seznanili z osnovnimi nalogami krajevnih odborov, predvsem pa z vprašanji kmetijstva in odkupov na vasi. Razpravljali so o dvigu kmetijske in živinorejske proizvodnje, o načrtnem delu, planih setve itd. Največ pa je bilo govora o zadružništvu. Pri tem so se najbolj oglašali k besedi tovariši Ivan Kos, Jože Bajt, Anton Murgl, Franc Borišek, Jože Pajk in drugi. Prav tako pa so z živim zanimanjem sledili tudi predavanjem o odkupih. Odločno so sklenili, da mora biti konec napak, ki se vlečejo vsa zadnja leta v naših odkupih.

Tečajniki so v teku tečaja bili tudi na zasedanju okrajnega ljudskega odbora. Dobro so se seznanili z delom, ki jih čaka v domačih odborih, obljubili pa so si tudi, da bodo svoje naloge vestno in častno opravljali. 29. januarja so se na zaključku tečaja zahvalili vodstvu za trud, ki ga je imelo z njimi, da bi postali dobri odborniki. Na njihovo mesto pa so prišli novi tečajniki.

K. A.

Mladina, k novim uspehom!

V okraju Trebnje so se ob volitvah v osnovne mladinske organizacije mnogi aktivi dobro izkazali. Poglobili in razširili so svoje delo, utrdili so organizacijsko plat aktivov, hkrati pa širili naše vrste. V organizacijo LMS v okraju je bilo doslej na novo sprejetih 137 mladincev in mladink, 16 aktivov pa je bilo ustanovljenih v času volitev. Pri utrjevanju svojih organizacij se je najbolj izkazala mladina v Dol. Nemški vasi, na Primskovem in v Mladetičah. Tako so v Mladetičah vključili v organizacijo vso mladino v vasi, v Dolnji Nemški vasi so dobili 15 novih članov in tako dalje.

Na predvolivnih sestankih so aktivi sprejemali tudi delovne obveznosti na čast volitev. Ker je bilo doslej kulturno prosvetno in vzgojno delo v aktivih precej šibko, so sprejemali predvsem obveze za izboljšanje tega dela. Doslej se je najbolj izkazala mladina aktiva Malkovec, ki je že izpolnila vse obveze, sprejete na čast okrajni konferenci.

Z volitvami bomo izmenjali vodilni kader v mladinski organizaciji in izbrali v vodstva najboljše. Mladina državnega posestva Dob je po izvolitvi novega sekretariata že pokazala lepe uspehe predvsem v vzgojnem delu. Redno se sestajajo k študijskim sestankom, seznanjajo se z vsemi političnimi in gospodarskimi vprašanji. Aktiv Zabrdje, ki je spal vse leto, si je po volitvah zadal lepe naloge in že tekmuje z aktivom Selo pri Mirni.

Slabo pa se je izkazal doslej aktiv mladine Trebnje II, ki je imel lani najbolj malomaren odnos do mladine, na drugi strani pa najboljše pogoje, da bi bil med prvimi v okraju. V tem aktivu in še v nekaterih, pa morajo volitve izbrati v vodstvo aktivov najpredanejšo mladino, ki se bo trudila za vzgojo in napredek svojih članov.

KRATKE VESTI

V Novem mestu je SKUD »Dušan Jereb« dne 23. febraurja priredil spominski večer za prerano umrlim slovenskim pisateljem Prežihovim Vorancem — Kuharjem Lovrom. Spominski govor je imel tov. Severin Šali, za njim pa so se vrstile recitacije iz Prežihovih del. Dvorana je bila slabo zasedena, kar pa je krivda na preslabi propagandi. Hvale vredno bi bilo, da se večer Prežihovih del priredi še enkrat.

Strah pred ljudsko inšpekcijo. Da imajo nekateri uslužbenci ljudske oblasti zaradi malomarnega izpolnjevanja svojih dolžnosti slabo vest, je pokazal primer ob pregledu poslovanja v KLO Brusnice. Grupa ljudske inšpekcije, ki je prišla na ljudski odbor, je slutila, da z razdeljevanjem živilskih nakaznic ni vse v redu. Administratorka krajevnega ljudskega odbora, ki je zakrivila nepravilno razdeljevanje, pa se je zbala članov ljudske inšpekcije in se pred njimi skrila — v stranišče. Tri ure je čakala za zaklenjenimi vrati, medtem pa so ljudski inšpektorji brez njene navzočnosti zlahka ugotovili, da se je imela za kaj skriti! Odgovornosti pa je skrivanje na straništču seveda ne bo rešilo.

Kulturna postrežba. V Dolenjskih Toplicah v Zdraviliški restavraciji mora gost čakati na postrežbo po pol ure, da se natakarju zljubi, da pride pogledat v lokal, seveda brez vprašanja, kaj bi gost hotel imeti. Mislimo, da taka postrežba nikakor ni v propagandne namene, posebno pa še ne v takem zdravilišču kot so Dolenjske Toplice.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Jože Zamljen. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Okrajni odbor OF. Telefon uredništva: 7. Štev. tekočega računa pri Komunalni banki v Novem mestu: 66-1-90-603-1. Tiskarna »Slovenskega poročevalca«.